ԻՔԻՆՃԻ — ՍԿՍԵԼ ՆՈՒՄԵՐՕ — 58 ՃՈՒՄԱԼ — ԷՐԹԵՎՈՒ 30 — ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ — 1854

ՄԷԾ ՄԱՅԸ

ՀԱՎԱՏԻՍ

Իշխող Արքունական Հավատոմ։ Գնի հոգիներ Հրամայեցան էրզրումի կիսվերի տաղաբաղանդաց տալ։

Սկսեալ բեկլի օրարգ . . . . . 120 դրշ
Ամիսը ղարալը քեղալիք . . . . . 65 –
Իւր ալալը քեղալիք . . . . . 35 –
Վեր պիր նուսխասու 3

Տարեալաբ իշխուն պէտէր նուսխասունա 20 փարա բաղա մասարքը զամանի օրաւնուր։

Իրանարարներ սրբասը պիր տէքա իշխուն 60 փարա
Իրի տէքա իշխուն պէտէր տէքասունա . . 40 „
Իւչ տէքա իշխուն պէտէր տէքասունա . . 30 „
Իւչ տէքասան զիատէ օրան։ Վէ զայէթ ուզադ ի. լանաթ իշխուն այրընա բաղարդգ օրաւնուր։
Ցանչատան կելէն մէքթուպ վէ իրանաթրի բաղա մէսարքիլէրի։ Կէ օնտէրիլէրին իւզերինէ տրր։

ՈՒՄՈՒՐՈՒ ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ, ՊԻԼԻՏԻՅԷ ՎԷ ԻԱՄԻՅԷ ՎԷ ՄԻՎԱՏՐ ՆԱՖԻԷՅՐ ՍԱՅԻՐԼԻՅԷ ՄԻԻԹԱԼԻԹԻՆ ԳԱԶԷԹԷՆ

ԱՍԻԹԱՆԷ 30 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

Սեվաստիոպոլ հավաքատեղը։

Տուելը միւթէֆիքեմ ասքերինին զարիբ վէ միհմանթը վէ նագլիէ կէմիլէրի։ Վէ հարպ կէմիլէրինին պազբարը Պարագլավատա օլաւ։ պու պէտէրլի զապթի իտարէք զահիրէ միհմանթի վէ նագլեկ կէմիլէրինի թէրէֆ իթմէք։ Վէ ատաքիրի մէզբուրէնին թէքբար կէմիյէ պէնէ էք եօլաւնու։ քէսէք միւրաթը իլէ պիր այտան պէրիւ Ռուսիայլար Պարագլավա ճիվարընա հարպ թէատարիլէրի կէօրիւպ ճէնէրալ Օսթրն Սագէն եիրմի պին ասքէր։ Վէ ճէնէրալ Լիւսերա օն աէրիզ պին։ Վէ Իրենա Պօնատանթէն։ Իրենա Միչէլ իհթիսամ ասքերի իլէ։ Պալագլավա վէ Սեվաստոպօլ ադրասընա։ Վէ ճէնէրալ Պոսդէ Ֆրդասընին դարշըսընա օրտու դուրուպ օմանրմուշլարդր։

Ընամի հակամբերին եէրմի սէօրմիւնճիւ քաղար կիւնէ ախշամընան Ռուսիա ասքերինին պիր մրդատրը հարէքէթէ պաշլադը։ Ֆրանսըզ ասքերինին աօլանու վուքաճագ կիսմի ռուսիալը սաղա սօղրու ուզանմրշ։ Վէ Ֆրանսըզ ասքերի տաքիմ գէզրշըմադ իւզրէ Պալագլավա եօլունան սէյրընդա Պալագլավա մուհասարէսի մէյդանընա եալնըզ օն պին Ինկիլիզ ասքերի գարարդը հարամ ռուսիալընի դրդ պին նէֆէրէն միւրէքքէպ պիր ֆրդաք։ Իրենա Գոնատանթէն։ Վէ Ճէնէրալ Տանէնպէրկ գօմանտասընա օլընդաք։ Շաֆագ սէօքէր սէօքմէզ մէզբուր օն պին Ինկիլիզ ասքերինին իւզերինէ շիտատէթլէ հիւճիւմ իլէմիշլեր։ Ինկիլիզ ճէնէրալընը պու մէվգիին է. հէմիլէթինի զիլիզ։ Վէ պատրամը էլ. տէն կիրմէյի կիսմի Պալագլավանընը ալընմաղընը։ Վէ միւթէֆիքեմ ասքերինին արդասը քէսիլէճէյինի ֆէկիմ իտերէք։ պու անէտէք էմնաքի կէօրիւլմէմիշ պիր շէճատթէլէ Ռուսիալը գարշը գէլուպ։ օն պին ասքէր գէրդ պին ասքերէ գարշը տէօրթ ռազրաշմրշ։ պոտէ հոս Ֆրանսըզան վէ Ինկիլիզտէն իմտատա եէ. թիշէրէք ճէմաան օն իլի տահաթ մուհարէպէ օլուսդաան սօղրա Ռուսիալը էօլիւ վէ եարալը սէքիզ պին նէֆէրի ճէյտանը մուհարէպէտէ պրադրդան սօղրա մաղլուպլէն կէրի չէքիլմէյէ մէճպուր օլմուշլար տրր։ Ռուսիալընին նէ գատար ճէնէրալը վէ նէ գատար զապթանը թէլէֆ օրտուզու հէնիւզ մալիւմ օլմամրշ տրր։ Վէ պու հավատիսի վէրէն Ինկիլիզլի օլուսբ, միւսթատճէլէն եաղմրը էճիրտէն Ֆրանսըզլարը թէլէֆանընը միւֆրէտատը իլէ պէյան իտէմէյիպ եալընըզ Ինկիլիզէրին զայաթընը շուվէճհիլէ թահրիր իլէմիշ տրր։

Ինկիլիզէրտէն էօլէն ճէնէրալլար։ Կոլչի, Դաուլբի, Միրանճէյա։ Լորա. լանընդար։ Դիւրիգ Պէնրիգ Դիւրիգ Ռոպրթն, Դիւրիգ Պուլէր։ Էնրի Դիւտր վէ Լորտա։

Ճէնէրալ Պրամբրն վէ Լամանբն գօլորը քէսիրիշ տրր։ Պուղարատան մատատա 38 զապթի վէ 442 նէֆէր էօլմիւշ վէ 96 զապթի վէ 1762 նէֆէր եարալանմրշ տրր։ Տիւք տը Ռէմբրիճին սալթնատա տէթը էօլմիւշ։ Ֆրանսըզլարն զայաթը 1500 քիշի տրր։ Վէ ճէնէրալ Կանրոպէր տախի էլինատէն խաֆիֆճէ եարալանմրշ տրր։

Ինկիլիզատէն պու գատար պէօյիւք զապրթանրն էօլմէսի։ գրրդ պին նէֆէրէ օն պին նէֆէրի գաբշը տուրատուրաք։ կէրի չէքիլմէ մէյէրի իշխուն էօնտէ պուլունատա գէլրրնա համդ օլունմուշտուր։ Ռուսիալընին զայաթը հէր վէճհիլէ զիատէ օլմաղը տրր։ Վէ մունմանընը օլատուրմուշ մէքթիպլէրատէն պու օրտանընդա իկի. սէ սամսունի սիպէլ օլատուրիսէ, շու գատար սէօյլէյէ պիլիրիմ քի, մէզքուր թէօքիրը աշընատրքպ ամիրլամաղ իստանբէյէ գատընմաճաղ կիբէ. լէ վէ խարիթատարը վար տրր։

Պագատա Շարգ օրտուսու սէրասքէրինէ, Աէվամանթօրօլուն ալընմասը իշխուն էօր վէրիլմիքտէ, վիւքէլմանընդն էօ աղիմ մէսուլիէթ թահէթինատա պու ըսնատուզու նամանիմ տէյիլ տրր։ Դէզալէք Ռուբրանընդն էն մէշհուր ճէնէրալարընդն բէյ վէ էֆէնտրը իւզ. ըէ։ պու գալէ ալընմաղ մէրթէպէտէ սէյիլ իսէ տէ, ֆէթհինատ ֆէվգ էլ ղայէ վէ ինանընմաղ մէրթէպէտէ միւշքիլատ պու ըսնատուզու տախի ինքիտար օրտնատաղ։ Պու ճիւմլէ պու պէյտէ Դարա տէնիզին օրթասընատա պու ըսնատուզ, տարիմա Ռուսիա պէյ. լէք կէմիլէրինէ սիքէր օրտուզունատա պու գալէ ալընմաղ օրտուզու վէ եախուտա ալընմաղ տէնիզի հարատ, տէվլէթը ալիէնին թէմամէթ վէ իսթիքբալէսէթի հէշ պիր վագէթ վիճուտա պու ըսմաղըզ։ պէյհուտատ պիր ըսքիզ տէմէք օրտուբ։ Իմամ մէսէլէնին հարպինէ ըսգամ կէլմէսի միւֆիմահ պու գալէ տէրբանինատէ օրտուզ։ Ֆրանսա տէվլէթինին տախի մուտամէնէթ վէ իմթիքֆագը խարիսէսի իլէ ինանմաղ էլինատէն հէր նէ կէլիր իսէ տիրիպ օրտուսունմայաճաղընը տախի սիզլէրէ բէսմէն պէյան իտէրիմ։

„Պուղարը տէմէքլէ շունու տախի իսթաբ իսթէմէք իստէրիմ. քի, պիր տէվլէթ եալընըզ հարպ շէրէֆինէ մայիլ օլարաք գու զու մուզէրատ մուհարէպէ էյլէմէկի հաբատ, էօյլէ պիր տէվլէթ, միլէթի մուվաճէ հէսինատ ապիմա միւմթէթ հիմ տրր։ իմամ նամուսա, մէսէլէ, մէմլէքէթին վէ պէյթին Աբդալանընդն մէնֆաաթընա, վէ հապգանիէթ վէ ինանիէթ մուվաֆրդ սիւրէթատ պիր միւսալէ հէ միւմքին օլատուզու հալտէ ան իֆրա իմթիմէք տախի միլլէթին եանիէթինի ապէսէ սարֆ իթմէք տէմէք տրր։

„Վէ տիկէր թէրաֆատան շունու տախի հիսս իտերիմ. քի, մատամ. քի պու հարպ տֆէթինին իսթիքբալընա տէպէպ, տիւշմէնիմիզ տրր։ վէ պու տիւշմէն քէնտի խանթասը իլէ կէրէք քէնտի տհալիսինին գանընը վէ կէրէք պիրիմ գանրմրը մէյտանը մուհարէպէտէ տէօքտուբամիզ միւճիպ օրտույօր։ իսպգարը միւսալէհէ իշխուն մէյտանա գանուլմաղ թէքրիֆիլէր զախի պու ֆէտաքէսարլըքընն ճէսատէթինէ կէսատէ պէօյիւք վէ ճէսիմ չէտ. էր օլմաճաղ տրր։ (Իրպասը մէճիսա ատասը մէսէրրէթլէ միւքէրրէնպու. նուէթպուս լատասնին իլէ միշլէր տրր)։

— Օ. խրգլամէթ էշեռ վէ եմմատա իլէ եէբրլու խայրճա թիւճճար կէ. միլէրի էօթէտէ պէրիւտէ տագլանրպ Ինկիլիզ վէ Ֆրանսըզ կէ միլէրի Պաղ թիպտէն չէքիլտիքլէրի կիպի օրթայա չըգրպ Պրօնշթատա կիսէճէքլէրի մէլիսուզ օլատուզունատան Լամիրալ Լա. բիր պու նալարընն պիր մրդատարընը էլէ կէչիրմէք իւզրէ, մուգատատա մա եէլլ. քէն կէ միլէրի իլէ ավստէթ իսէն վա. բօրլարընն պիր խայրճատընը կէրի չէ. վիրիպ, պիր էյեամ տուհա քէշթ իւ. կիւզար իթմէք իւզրէ Պաղթիպ թէ. ռաքիլնա կէօտէրմիշ տրր։ Սէզբիւբ վար օրլարընն իսմի։ Իմբէրիյալ, Լօրէնս. ուզ, Լէրօկէր, Սանճլը, Ինէնլօքի, Օ. ուրն, Տէ-Բէրէլ, Տրակոն, Լամֆայլ, Լէ. ղէգոնֆլէր։ վէ Կոլչի տուր։

— Կէլէճէք սէնէ Պրօնշթատը վուրմաղ իչին։ տէմիր գարը օթուզ պէշ գրէտա թօփ ատասը տատա ինշա օլունմասը Ինկիլիզ թէրանէլէրին սրվարբշ գրլընմրշ տրր։

ՓԻՐԱՆՍԱ։ Թիլլի։ Տօնաքրի, վէ Լ. Լ-ի Գանրդ նամանի իլի անգարլըար Տրշ ամնիպինատէն տէ օնխ պ թուրքն լիմանընա վարմ օլմուշտուր։ պունարընն արդասընատան ալթը գրթա եէլէքէն ֆրդամթինի տախի կէլմէքատ օլուպ, Շարգ թէրաֆընա կէ օնտէրիլէճէք տէնիսոր։ Լիրմի պէշ պին ասքէր պու նալար իլէ նագլ օլունաճաղ։

ԱՒՍԹՐԻԱ։ Վ իէնատէն 16 հոկտեմբեր թարիխլի շու վէճհիլէ եաղալը տրր։ Տիւնի կիւն վիւքէլա, Իմբերատարը սերայընա թօփանրպ միւշարէֆինին բիատէթինի պիր մէճ. լիս օլատուլար։ Վէ Լամբրիա տէվլէ. թինին մուամէլատը հարպիյէսի իչիւն պարը թէատարի լաղմէ հագ. գընատա կէօտակէօն գարարլար վերմի. էր։ հզճիւմէ Ռուսիայա հուատուա օլան Կոլչիա թէրաֆընա եէնիսէն պիր գուվվէթ վէ մէթանէթ վերմէ, վէ Զրագովիատա օլան իսթիհբեա. մաթը տախի արմրընդաք իւզրէ պաղ. զը թէրմիթալատ տախի միւզաքէրէ գելընմրշ տրր։ Զրագովիատա շիմոի. տէն, վէ պաթաղ թօփրար իլէ մահ. ֆուզ իւչ սրրա մէթերիալէր վար։ Բէզալէք Ռրէմիսի թէրաֆընա տա.

խի մեթերիալէր եպբըրմադտա տըր : Պու թերթիպաթտէն մաադա Լէհ հիւսիւտինէ վաքիր ասքէր տախի կէօնտէրիլմէքտէ օլտուղունտան, եադրնտա Րուսիա իլէ հարպ վուգուէ ձիւմլէ թերաքընտան մեմուլ օլունմագտա տըր :

Բէշդլիք 17 Թարիխ իլէ :

« Աւստրիա իմբերաթօրունուն Րուսիա գրալընա խաթը տեսթի իլէ եազտըղը նամէտէ, Լէյաման հիւքիւմէթլէրինին, վէ պաշըըձա Աւստրիա վէ Բրուսիանըն պու էսնատէ քեմալը իթթիֆագ վէ իթթիհատտէ պուլունմաղը լազըմ կէլէճէյինէ տայիր խայլը աէլայիլ իպրազ օլունմուշ օլտուղու թահգիգ գըլընմըշ տըր :

— Բէշդլիք 9 Նոյեմպեր Թարիխ իլէ Վիէննատէն շու մէքհնիլէ եազըլը տըր :

Աւստրիա խարիճիյէ նազըրը Կոնթ Պուլուն Բրուսիատա մուգիմ Աւստրիա Էլչիսի Կոնթ Էսթէրհազիյէ եազտըղը սօն թահրիրաթ մաալինէ նազարէն, Աւստրիա տէվլէթինին բօլիթիգասը, կիւն պէ կիւն Ֆրանսա վէ Ինկիլթէրրա բօլիթիգաարընա մէյլ վէ րաղպէթ իթմէքտէ օլտուղու զահիր վէ նիւմայան օլմուշտուր :

Խըմալը ֆիթնէհաթընտան սօղրա Աւստրիա տէվլէթի Ֆրանսըզ իմբէրաթօրու վէ Ինկիլթէրրա գրալիչասընը Լէհլէրի վասէթասը իլէ պու մուվաֆֆագիյէթտէն տօլայը թեպրիք իթմիշ օլտուղունտան Վիեննատա մուգիմ Րուսիա էլչիսի Պրէնս Կօրչագօֆ պու խուսուսու տավա իթմիշ իսէ տէ վէրիլէն ճէվապէ նազարէն տախի Աւստրիա իլէ Րուսիա պէյնինտէ թամ մուտաէթ տահա տօսթլուգ վուգուէ մեմուլ օլունմազ : Վիեննատա մուգիմ Ֆրանսըզ էլչիսի տայրէսի մուլթեպէրանընտան պիրի, թահրիրաթը մեհիմմէ իլէ Բարիսէ կէօնտէրիլմիշտիր, պազըլարընըն գավլինճէ պու թահրիրաթտէ Աւստրիանըն նէթիճէյի գարարը եազըլմըշ, պազըլարը տախի Սեվաստոփօլ ալընմատըղճա Աւստրիա տէվլէթի էֆքեարընը գաթիէն պէյան իթմէյէճէք տէրլէր : Պազըլարը տախի Ալըհ Պուղտանտա օլան Աւստրիա ասքէրինին սէրասքէրի Կոնթ Կօրոնինիյէ թալիմաթ կէօնտէրիլիպ, Ֆրանսա, Ինկիլթէրրա, վէ Օսմանլը ասքէրիլէ միւթթեֆիգ կիպի հարէքէթ վէ մուամելէ իպրազ իթմէսի թենպիհ օլունմուշտուր տէյի խապէր վէրիլիյօր :

Աւստրիա, Բրուսիա, վէ Ալէմանեա բօլիթիգալէրի հագգընտա պու անէտէք ղալէթամըզտա խայլը ձա չէյ եազըլմըշ վէ խարըճտան տախի բէք չօգ շէյլէր իշիտիլմիշ իսէ տէ պազըլարը կիպի պիւլէր պու մէսէլէյի փէք պէրրագ կէօրէմէյիպ բուգ կէարը վուգուաթը, պունու իհամ էտէ իւէն թէէննի վէ թերէտտիւտ պուլունտուղու տաղըլմատըղճա նէթիճէի մասլահաթը աչըքէարէ կէօրմէք հէր կէօզիւն վէ խուսուսի իլէ պիզիմ կէօզիւմիւզիւն գօլայճա ֆէրգ իտէճէյի չէյ տէյիլ տիր :

— Ալֆրանկա հոկտեմպէրին եիրմիսինէ Վէնէտիկ պէլտէսի իւղէրինէ պիր չէտիտ պօրա գօբուպ, Թուֆան կիպի եաղմուր եաղմըշ վէ սէքիզ տագիգէ գատար տօլու եաղըպ, եաղմուրթատան իրմագ տաշէլէրի տախի միւշահէտէ օլունմուշ, վէ համտա օտտուն ձամ վէ քիրէմիտ զայաթընտան պաշգա պիր շէյ վիրան օլմամըշ : վէ Սան Մարգօ քիլիսէսի իւղէրինէ տախի էլէքթրիք տուշմիւշ իսէ տէ մուհաֆազա զինճիրի իւղէրինտէն գայըպ մահվ օլմուշտուր : (Լըբրը)

— Վիեննատէն կէլէն սօն հավատիսաթէ նազարէն, Բրուսիատան կէօնտէրիլէն սօն մուզաքերէտէն խայլը հասըլ օլմայըպ, համթա Աւստրիանըն միւքէլլաֆ Ֆրանսըզ վէ Ինկիլիզ էլչիլէրի հազըր օլտուղլարը հալտէ, պիր մէճլիս իթթիքատէն սօղրա Վիեննայի նաֆաքօրսաարընտա գայիմ էլէր ֆիւթթան սիւշմէյէ պաշլամըշ տըր : Պու ձիւմլէ Պավիէրա գրալընա պաշ վէքիլ Ֆօն Տէր Բֆօրտէնին մէմուրէն կէօնտէրիլմիշ օլտուղու Բրուսիա գրալը քէնտի սանհիւ մէնֆաաթընը թանըյըպ Աւստրիա իլէ Բրուսիա բօլիթիգասընտա թէվլիտ իտէճէյի թէրէճճէհէ տախի մեմուլտան պայիտ տէյիլ տիր :

ԲՐՈՒՍԻԱ : Վիեննատան 30 սեպտեմպէր Թարիխի իլէ Բրուսիայա կէօնտէրիլէն միւզաքերէնին ձէվապը հազըր օլուպ, պու կիւն տախի մահալինէ կէօնտէրիլէճէք տիր : Աւստրիա իլէ Բրուսիա պէյնինտէ պիր նիֆագ վագի օլմամագ իչին էլտէն կէլէն հէր նէ կէլիր իսէ տիրիղ օլունմայաճաղը պու ձէվապնամէտէ վասը օլունուպ, համթա, Ալէմանեա մէնֆաաթընըն խալէլտէն վէգայէսի իչին Աւստրիա վէ Բրուսիանըն միւթթեֆիգ պուլունմասընըն էլզէմիյեթի թէքրար պէյան վէ թէյքիտ գըլընըպ, Ֆագաթ Ալըհ Պուղտանտա էյալէթլէրինի Աւստրիա տէվլէթի ասքէրլէ խըթթիլ իթմէսի հալտէ, նիւան 20 Թարիխլի խուսուսի

թամֆա խուէր :

« Հէր եէրտէ սիւլհ օլմուշ ձէօմաթ Պարիսէ աահիդ օլմուշ, հէր նէ Թերաֆընտան սէօյլէնսիւն, հէր նէ գարար վէրիլիրսէ վէրիլսին, ձիւմ տիւրլիւ Թերթիպ իթմէլիյիզ հիւքիւմէթէ գարշը աղալի Թերաֆըն տան պէն բրօթէսթօ իտէրիմ : Վէ պունուն իլէ սիզին կիպի էնէնի պիր չէյ եադմիշտա օլմամ, չիւնքի 1842 տէ էնինէ պու չաթը ալթընտա, վաթանըմը միւզաքերէսի էսնասընտա, ահալինին րիզասը օլմատըղճա խիւքիւմէթ իւ Պէյլիք գանունու խիւքիւմէթէ տէյիլ խասսա խալէն եալընըզ պէն խոսմ :

« Պիր ան էվվէլ 1789 ձումհուրիէթինին զիքրի կէչտի պու մէճլիս տէ, օլմայա քի պու զիքրի եասս ինտէն քիմսէլէր, ó համհուրիէթ սահիպ փէրրին աղնամանըշ, եախոտ Թաղլիմաթընա բայէթ կէօսթէրմիշ օլալըր :

« 1791 տէ, ó վագթըն Նիզամնամէսինտէ, Մէճլիսի գանունիյէ, տէքտէ մէճլիսի գանունիյէ տէքտիւրուս, հէր նէ գատար ֆէնա էլլա տէ գուտրէթ վէ հուգուգը վար իսէ տէ, էնինէ աղալինին րիզասընը թահսիլ իթմէքսիզին պիր վազիլէ գանունու եազամազ խէճէք տէրլէր :

« Խալը, միւսիւլէր, իքի կիւնտէն պէրի հուգուգ իչին, փարաչըն, եօրուլ սօգագլարտա, անձագ էյէր սիզ բորար խուէր, կէչիձի պիր հոքումէթ իլէ պիր հիւքիւմէթ նասըլ խասըլ օլուր, եախոտ պէօյլէ պիր հիւքիւմէթ վար կիպի տավրանըրսա, պու, ամէլտէ խիւքիւմէթ պու հիւքիւմէթ եաղար, վէ 1791 Նիզամնամէսի ոզգունա պիր էյնէ տէյիլ, պու Նիզամնամէ ահալինին գայրինտէ վէ Թէվրիկ էտէնլէրին հէնիւզ մուգայէտէ պիր վէ պիր վասիլէ գանունու խասըլ իչին միլլէթտէն խաթըրլամաճ իթմէքլի Թէնպիհ խուէր :

« Խալը վարիլէ միւսթրին տէվլէթի իլէ, չէքինմէմ սէօյլէմէյէ, ճէպրի օլարագ վէ աձայիպ պիր Թարզը աղալիյէ Թէքլիֆ օլունաճաղ հալտէ :

« Էմպրը օլսուն, էմ Էքսէրիյէթ, 1842 տէ պիզիմ պուլունտու ճամի ու ...

« խսէ տէ, էնէ աղալինին րիզասընը թահսիլ իթմէքճէ պիր վասիլէ գանունու եազմայա հուգուգու օլմատըղընը իգրար վէ իթիրաֆ իլէմիշ տիր :

« Խալը, միւսիւլէր, իքի կիւնտէն պէրի հուգուգ իչին, փարաչըն, եօրուլ սօգագլարտա, անձագ էյէր սիզ բորար խուէր, կէչիձի պիր հոքումէթ իլէ պիր հիւքիւմէթ նասըլ օլուր, ...

վէ նէֆի վէ թալան վէ սայըր պու մագուլէ զուլումաթը էօրֆիէ վագի օլտուղունտան, հիւքիւմէթը բուհանիէ Թերաֆընտան պու խուսուսլար հագգընտա պամիւզաքերէյէ ըրսմիէ պէրէն վէ չէթինէն բրօթեսթօ գըլընմըշ տըր : (Լըբրը)

ԱՄԵՐԻԳԱ : Պիւթիւն Ամերիգա էյալէթլէրի պու էսնատէ բէքա իմթիհանը իլէ մէշղուլ օլուպ, Ամերիգայա հէր Թերաֆտան վէ հէր միլլէթտէն ատամ կէլտէքչէ, զալիպա պու էսնատէ տաշրալըլար ասըլ ամերիգալըլարտան զիատէ չօղալմըշ եախոտ նումուզ բէյտա իթմիշ, վէ մէմլէքէթի միւլքիյէյէ միւտախէլէ իթմէյէ պաշլամըշ օլմալը տըր : չիւնքի էն պէօյլէ մէձլիսլէրտէ շու գարար վէրիլմիշ տիր : « Ամերիգա մէմլէքէթի » հէր Թերաֆտան զուլմ վէ Թէատտիէն գաչանլարա պիր մահալը իլթիճա տըր, կէլէնին խալի, մէսլէկի » պի, վէ միլլէթի սօրուլմազ, պու » ձիւմլէ մէմլէքէթին խարիճի ֆաղաթ ասըլ ամերիգալըլարըն էլինտէ » օլաճագ տըր : »

ՏԱՆԻՄԱՐԳԱ : Պու էսնատէ Տանիմարգատա կէրէկի կիպի պէօյիւճէք պիր իխթիլալ պաշլանըլճը միւշահէտէ օլունուպ, միւքէլլա իլէ միլլէթ պիրի պիրինէ տիւշմէքտէ տիր : Անիլէթ, միւքէլլայը աղ վէ մուհաքէմէ վէ 26 յուլիս Թանզիմաթընը գապուլ իթմէմէք էֆքեարընտա վէ միւքէլլա ահալիյի տոյնէնմէքլէրէ հիւքիւմէթ էսիրիթմէք սէլահիյէթինտա պուլունտուղունտան պու չէգաթ գան տէօքիւլմէտէն խիթամ պէզիր օլմազ գօրքուլուր : Տանիմարգա տէվլէթի ֆլաթէսի իլէ պաշմիւր սալըլաճագ տըր :

ՊԱՎԻԵՐԱ : Ճիմդիքի Պավիէրա գրալը վէ Լէհոն գրալընըն վալիտէսի վէ Լուի գրալըն զէվճէսի Թէրէզ Ճարլօթ նամ գրալիչա, գօլէրա իլէթինտէն վէ ալթմըշ իքի եաշընտա օլարագ վէֆաթ իթմիշ տիր :

ԵՈՒՆԱՆ : Եունան էյալեթընտա հարամիլէր կիւն պէ կիւն չօղալմագտա տըր վէ Օսմանլը հուտուտունու թէճավիւզ իտիպ, սէրպէսթէ ուղրունա գան տէօքմէյօրտա տէյէն մէշհուր սէքէրլէր չիմտի հարամիլիքէ կէչինիպ Եունանիստանըն էյալէթլէրինտէ սէրպէսթէ քէզէրէք իւ կէօրուր իւմմիյէթ տիրլէր :

» իգտամաթըմըզա գարշը, քենտի իհ» տաս իթմիշինիզ գանունու, չիմտի » միւզաքերէյէ պիլէ հաձէթ պրագ» մայարագ քէնտինիզ պօզմայա նամզը » գալգըշըյօրսունուզ : Պու սուսուլ » պու կէտապիրէ հէնիւզ միւլէթ ալըշ» մամըշ տըր :

« Խալը խիւթիլալ արասընտա պիլէ » վաճիպաթը իհթիրամ օլան հուգուգ » խամինէ (չիւնքի հուգուգ օլմայան » մահալտէ գուվվէթ տախի օլամազ), » տէօյիւշմէտէ օլան ձէօմաթ Թէ» րաֆընտան պու էէնի ձէօմիրնիզ » հագգընտա տախի բրօթեսթօ է» տէրիմ :

« Նիզամ վէ գանունտաքիլէ լաֆը » լարընը տախի աղզընըզա ալմայընըզ, » հէյ վախ, տէօքիւլէն գանը սիլմէն » պիրաէ եալգընտան պիզ միւշահա» տէ իթմիք, իւչ պին քիշի էօլտիւշ » տիւր ահալիտէն » :

Միւսիւ Լէտրիւ Րոլէն պու սօն քէլամը սէօյլէտիքտէ, պալաթէ զիքրի կէչէն զօրապա չըրազը, միւքէլլա սանտալիալարը իւղէրինտէ պայագտա օլտուղ հալտէ, իւչէ միւքէլլէֆին իւղէրինէտէն աթըլտըլար վէ էրիրինի Տիւշէս Տ'Օրլէանըն իւղէրինէ գալպ... իսէ տէ

ԹԸՖՐԻՃԱ

ԵՅԱՄԸ ՍԻՒԼԱՄԸ ՀԻՒՔԵԱՅԵՄԻ

Էլա՛ էէտինձի Դ՚աճմատան պահիսի :

Պալատէ զիքր օլունտուղու վէճհիլէ, մէճլիս տայիրէսինէ կիրէն ձէօմաաթըն օլտուգձա իւսթիւ պաշը թէմիզ, վէ էլլէրինտէքի պայրագ ձէհտի վէ իբէկ օլտուղունտան, չէհրին իչինտէ մէթերիալէր արդասընտա տէօյիւշէնլէրին Թերաֆընտան օլմատըղը, վէ մէճլիստէ պիր մէրամ տըղընը իձրա իթմիրմէք իւզրէ էլիքտէ պիր Թերաֆտան պէօյլէ պիր Թերպիր օլուտուղունու միւսիւ Սարրաթ ֆէհմ իտիպ, « պու պիր եաբմա ձէօմաաթը պէնիզէօր պէն սահիհ ձէօմաաթը կիւտէյիմ տըյըրմ վէ պուլըրըմ » տէյէրէք իպքէ մէբսինտէն էլինի վէ մէճլիս գաբուսունտան չըգըպ տըշարը կիթտէ :

Միւսիւ Լէտրիւ Րոլէն (ձէօմաթ Թերաֆտարը) իպքէ մէբսինտէն ֆրլայըպ մէնպէրէ կէլըր, վէ էլը իլէ իշարէթ իտիպ, մէնպէրին էօնիւնտէ օլան միւսիւ Տիւմօլէնի պիր Թե-

— Տէվլէթը ալիյէ իլէ Եունան հիւքիւմէթի պէյնինտէ զուհուրա կէլէն միւնազաանըն եավլընաա Թէսվիյէ պուլմասը մէմուլ տուր տէնիյօր։ Վէ ինթիմալ տըր եավլընաա Եունան հիւքիւմէթի Թէրաֆընտան պիր մասլահաթկիւզար տախի Իսթանպօլէ կէօնտէրիլէճէք իմիշ։ Վէ պու մէմուրիէթ զըվալը Ճէնէրալ Կալէրճինին ուհտէսը, վէ խարիճիյէ մէմուրլարընտան միւսիւ Կօնտուրիօթիյէ վէրիլէճէք իմիշ։ Մումայիլէյհ ասիթանէյէ կէլտիքտէն սօնրա, պիր Թիճարէթ ահտնամէսի Թանզիմինէ մուպաշիրէթ խլնաճէքսէ տէ Եունան միլլէթինին ըսրարըթ վէ խատայը պաթմըլէսինէ նաղարէն զայէթ սուուպէթլէ Թէսվիյէ բէզիր օլաճաղը տախի մէմուլ օլունմագտա տըր։

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՄԻՒԹԷՆԷՎՎԻՑԷ

ՄԸՍԸՐ․ Տէվլէթլիւ Սայիտ փաշա հազրէթլէրի Տիմիաթ էյալէթինի տօլաշտըգտան սօնրա, ալաֆրանկա հօկտեմբեր այըն 24 ինտէ Իսկէնտէրիյէյէ վասըլ օլուպ, վէ ասաքիրի նիզամիյէ ալայլարընը մուայէնէ խտիպ, պու պապտէ խատլինէյէ աղըրլըգ օլմամագ իւզրէ, ասաքիրի մէրգումէ հազգընտա պազը խարէյէ միւծիպ նիզամաթ վէ Թէրթիպաթը տախի էրան խլէմիշ տիր։

— Ճիտտէ վալիսի տէվլէթլիւ Օսման բաշայընը, վէ Կուտտու Շէրիֆ վալիսի տէվլէթլիւ Եաղուպ բաշանըն վէֆաթը խապէրլէրի կէլմիշ տիր պու հաֆթա․ Միւշարիլէյհ Օսման բաշայըն վէֆաթը պիր խըյանէթէ համլ օլունմագտա իսէ տէ պատէրթ Թահգիգաթ իշար օլունաճագ տըր։

— Սէվասթօբօլ մուհասարէսինտէ պուլունան Իրլէնա Նաբօլէօն Ճէնապլէրի նամըզատ օլտուղու հասէպի իլէ պու տէֆա եանի բէնիշէմպէ կիւնիւ Իսթանպօլէ վիրուտ իթմիշ տիր։

— Սէփավի չիմտտէ Կարա տէնիզտէ տուրգուա կէլէն չէտտէլիւ փուրթուննլէրէ նազարէն, վաբօրլարտան վէ կէմիլէրտէն վէ կուլլէթլիւ կէմիլէրտէն պաշգա լարըն Կարա տէնիզտէ Թէվգիֆի Թէնպիհ օլունմայօրագ, կէչէնտէ պունլարտան պազըլարը ասիթանէյէ կէօնտէրիլմիշ իտի։ Պօղազըն կիրտ մըլ աչըղընտա վասըլ օլտուգլարը հալտէ, այըն 6 ինտէզինճի բաղար Էրթէսի կիւնի եագընտա Էմսալի միւշահէտէ օլունմամըշ շիտտէթլէ փօյրազտան պիր Էօրթիւլիւ փուրթունա զուհուր իտիպ կէմիլէրի Թար ու մար իթմիշ օլմաղ իլէ տօնանմայը Սըլըրիյէտէն Պահիրէ նամ ֆրգաթէյն Կարա պուրունն նամ մահալտէ Թաշա չարփըպ բարչալանմըշ․ քէզալիք տօնանմայը մէզկիւրէտէն Միւֆիտ ու Նիհաա նամ իքի անպարը Ինաաա նամ մահալտէ եագըն կըրշ Թէրաֆընտան աչըլըպ կասպը տէրիայէ կարգ օլմուշ տուր։ Վարզաթընըն մէզկիւրտան եիւզ օթուզ նէֆէր, եքսէրի մէճրուհ օլարագ սախթանէյէ վասըլ օլուպ․ իքի անպարընտան տախի խայլըձա կուրթուլմուշ վար իսէ տէ, սախթանէյէ վասըլ օլմամըշ օլտուգլարընտան նէ մրգտար օլտուգլարը աննաշըլամամըշ տըր։ Վէ կօմանտանլարը Հասան փաշատան տախի պիր խապէր զուհուր իթմէմիշ օլտուղունտան զարգ օլմուշ օլմասը ազիմ էնտիշէյի միւծիպ օլմուշ տուր։ Պէզալիք Ասքէրիյէ նամ իւչ անպարը Կալիօնու հիւմայուն պիր գաչ տէֆա պաթմա տէրէճէսինէ կէլմիշ իսէ տէ, գօմանտանը Աէնէա պէյին համիէթի վէ ասաքիրի պահրիյէնին զայրէթ վէ իգտամը իլէ Պէլազտա լիմանընա վասըլ օլուպ, վէ համա Թէկին օլտուգտան սօնրա կէչէն բազար կիւնիւ սալիմէն ասիթանէյէ վասըլ օլմուշ տուր։

— Կըրանտըզլարըն տախի Աէ-փէ նամ իքի անպարը պիր եէլքէն կէմիլէրի խայլըծա կէճիրմիշ օլուպ, հազգընտա մէմուէ օլունմուշ իսէ տէ համտ օլսուն կէչէն սալը կիւնիւ պաստէլամէ տախի ասիթանէյէ վասըլ օլմուշտուր։ Թիւճճարտան տախի պու աֆէթտէ խայլը սէֆինէ Թէլէֆ օլուպ, նազլիէ կէմիլէրինտէն տախի պիր ֆրանսըզ գօրվէթի վէ պիր սամանը պըրիգի զարգ վէ զայ օլմուշ տուր։

— Պու հաֆթա գարա տէնիզտէն Նաբօլէօն նամ պէյզիւք վէ վիտալը Ֆրանսըզ գաբազը կէլիպ, Եունանտան կէլէն իքի պին նէֆէր Ֆրանսըզ ասքէրինի, վէ Կաֆարէլի, վէ Կօլինիի վէ սայըր պէյզիւք վաբօրլար տախի քէզալիք ասքէր, Թօփ վէ միհիմմաթը սայըրէյի ալըպ Սէվասթօբօլա կէօթիւրմիշլէր տիր։ Շարըմանը նամ վիտալը գարագ Թամիր օլունմագ իւզրէ Փրանսայա ավտէթ իթմիշ տիր։

— Սէվասթօբօլտա պուլունան ասաքիրի Օսմանիյէ Իսկիլտարըը Օսման բաշա գօմանտան նամզատ օլունուպ, եագընտա ազիմէթ իտէճէք տիր։

— Ասպանիա տէվլէթինին սալըգա ասիթանէսէ օրթա էլչիսի օլան րիւթպէթլիւ Միւսիւ Սավկա պու տէֆա պէօյլիւք էլչիլիգէ ասիթանէյէ վասըլ օլմուշտուր։

— Միւսաւէթըր մէխտէսէն պէրու խտարէօ գարիէսինտէ, միլլէթը էրմէնիանըն Թանզիմ վէ Թէրթիպ խլէմիշ օլտուղու Նէրսէսեան մէքթէպի իմԹիհանը, կէչէն հաֆթա բազարէսս վէ միւթէպէրանը միլլէթ հուզուրընտէ իճրա օլունուպ, շաքիրտանըն իլիմ վէ ֆէննտէ միւթէնէվվիէտէ Թէվփիլ աչէ մէհարէթ վէ մալիւմաթլէրի, Տիւմէ հազըր օլանլարըն վէ պիւթիւն միլլէթին քէմալը մէսրուրիյէթինի միւճիպ օլմուշ տուր։

— Իսթիմանէտ Կըրանըզ սէֆարէթի Թէրճիւմանլարընտան միւսիւ Վաթիէ տը Պուրվիլ, կէչէն հաֆթա վէֆաթ իտիպ, րիւթպէսինէ մինասիպ չինէթլէ տէֆն օլունմուշ տուր։

— Կրանսըզ վէ Ինկիլթէրա էլչիլէրի սէֆարէթ Թաքըմը իլէ քէօշտէն էնիպ, Պէյօղլունտա քի սէրայլէրինէ նագլ իթմիշլէր տիր։

— Պու էննատ ասիթանէտէ ՕրԹաքէօյտէ գոլէրա իլլէթի զուհուր իտիպ, կիւնտէ իքի պէշ զուհուրաթ վուգու վէ քէզալիք Իսքիւտարտա վէ մահալը սայիրէտէ պիր իքի զուհուրաթ տախի իշիտիլմիշ տիր։

Լօ․․․ Կոմլանիկօբուլօ չուվէճհիլէ եազըլըյօր։

— Օրթա քէօյ եանկընընտան սօզրա, ֆէք չօգ եահուտի փուգարալարը աչըգտա վէ էրքէքսիզ գալմըշ օլտուգլարընտան, Իրլէնի միլլէթինտէն Արսաֆիլար բէտհեասը Հիւբմէթլիւ Ճանիկ Էֆէնտի, գարիէսի մէզպուրէտէ վագի խանէլէրինի մուվագգաթէն մէզքիւր ֆուգարալէրէ վէրիպ, եօրկան, տէօշէկ վէ քէօմիւր տախի Թագսիմ իթմիշ տիր։ Մումայիլէյհին պու խայրը խայրիէսի հէր վէճհիլէ շայանը Թահսին վէ բէսէնտը ամմէ օլաճագը աշիքեար տըր։

— 1851 տէ Իսկիլթէրաա վագի օլտուղու միւխալիֆ, կէլէճէք սէնէ Փարիզտէ պիր պէօյլիւք սէրկի (էքս բօզիսիօն) աչըլաճագը մալիւմ տիր։ Սէմալիքի Օսմանիյէտէն տախի պու սէրկիյէ էվլզաալար միւթէնէվվիյէ կէօնտէրիլէճէք օլունուպ, պու էմրիտէ Թէհարիք վէ Թանզիմի իչին Թէշքիլ գլընան Կօմիսիօնա, խայրիճէ Թէճարէթ [illegible]տա Էմթալը մէզկիւրէ իլէ Փարիզէ կիթմէսինէ տախի պու տէֆա կարար վէրիլիպ, Թէրֆիի կասըր գրմիլընտա պու տէֆա բիւթիւնէյի խալըներ ալընֆը սանիլի տախի Թէվճիհ պույուրուլմուշ տուր։

— Իզմիր վէ Ճիվարընտա կէրէք պահրէն վէ կէրէք պէրրէն եինէ չապուլճ խրսըզ վէ հայտուտէր չօղալըպ եօլճէյի պէրիյէ կէրէյի կիպի խտտուրտ վէրմէքտէ օլտուգլարը եազըլը տըր։ Պանլըրտան պազըլարը իթթիֆագէն հապտուսըն ձէզասընա պիր աղ կէճէ նայլ օլաճագլար իսէ տէ, մէշհուրլարտան պիր իքիսի պու տէֆա Իզմիրտէ Թաթթուլուպ գաթլ օլունմըշլար տըր։

— Պուլունան պիր գաչ հաֆթա մուգատտէմ, պիր ձումա Էրթէսի կէճէսի Սմիրէշ խանընտա, սարրաֆ օստաթըտա խուրուշ կիրիպ․ եէթմիշ պին ղուրուշ գայիպ վէ գըրգ պին զուրուշ նուգտ ագճէ չալընմըշ տըր, հալ պու քի էրթէսի փազար կիւնիւ մալ սահիպլէրին իչի օլունտուգունտան խանա կիրիպ օտայաշըլարը էսնիւնաէ սանա քիլիտինի աչըլըշտա, անքէր քիլիտի աչըգ պուլմայօր, վէ խանտա իքի օտա պաշըտան զայրը քիմսէ գալմադ օլտուղունտան սայրըլարընտան մէթէն օլմայըպ, իքի օտա պաշը իլէ խանըն իթթիխամընէ վէ օտանըն անախտարլարընը եաղան չըլինիկի տախի զամմիյէտ կէօնտէրիլիպ եյան խաԹընթաճ օլմագտատըրլար։

— Իզմիրտէ Տէնիզտէրգ գօնսօլօսու պաշ Թէրճիւմանը վէ Սարտէնեա գօնսօլոսունուն կէրինճի Թէրճիմանը [illegible] հիւրմէթլիւ փափասեան Ասքէր աղայա, պաշ Թէրճիմանլարա մախսուս օլան եագասը իշլէմիշ [illegible] կէլմէսի, վէ պէլլի մէճ Թագմասը րուխսաթը եախօսլ իթմիշսէ եախօտ պէրաթը վէրիլմիշ տէյի խտիրինի պազը զադէԹալարընտա իլան օլունուպ, սօղուտան չէմանէ Թէվարիխինին սօղու եաղըլմասընտա մէրամ վէ դրգ պալ խանէլէրտէն մի, եօխսա մումայիլէյհ Աստէփան աղանըն պիլա խաստը սահիպէ եաղասը սըրմալը վէ պէլլի մէճ Թագմըշ, վէ սայէն Սարտէնեա գօնսօլոսունուն կէրինճի Թէրճիմանը օլմասը մէրամլըսըն [illegible]

միւծէթ մէբիլէրի Տիւշէսին էսնիւնէ կէրիլիպ, վէ չըրագըն գոյունտան Թուլթուլ Էօթէյէ Փըրլաթըլար։

Միւսիւ Լըորտ Բօլէն Թէքրարլառը։

"Իսմի չունու տախի պէյան ի„ տէրիմ սիզլէրէ, քի ինգասը հազգ„ օլունմամըշտըր, գան տէօքիւլմէյի„ տախի մէն օլունամայաճագ տըր։„ Վէ պու կիւն պու վագթատագ„ տէօքիւլէնլէր, հազգլարը, հազգ„ օլմադըճա, սիլահը էլտէն պըրագ„ մայաճագլարըր։„ Իլմէ ձէօմասթ Թէրաֆընտան„ գարար Թէքրար սիլահ խտէրիմ, չիմտի պու մահալտէ նաստ իթտիյինիզ„ հիւքիւմէթ միլլէթէ նէ էմիրէթ„ կէօսթէրէճէքսէ, պէյան իտին։

Միւսիւ Պէրիէր Լըորտիւ Բօլէնին նութգունու քէսիպ տէտի, "մէսէլէյի Թօխըլա վէ պիթիր։ Հիւքիւմէթը մուվագգաթա։ "Միւսիւ լէր, տէտի Լըորտիւ Բօլէն„, պէօյլէ կիւն ձէօմասթ Թէրաֆընտան իսէ չիմտի եէնիտէն հազգ„ իլէ տիր վէ իքի պէքլէ վուգուա„ թա մէքսէտ տիր։

„1815 տէ․ Նաբօլէօն խուԹիֆաստիւպ, Էվլատըմը եէրինէ խիքէրա„ Թըր իթմիշտ, օ վագթ տախի ա„ հալի խոսթէվլաթ օլուպ․ Նաբօլէօ„ նուն գարտըշը պագը օլմատըր․„ 1830 տա օնունճու Շարլը խուքիւմէ„ տտիւպ Թօրնունու եէրինէ գօյմա„ նամազ իթմէք միւրատ իլէտի, ա„ հալի խոսթէվլաթ օլուպ, օնունճու„ Շարլընըն գարտըշը տախի բագը„ օլմատը„։

Միւսիւ Պէրիյէ․ "պիթիր տաԹըր, պիզիմ պիլտիրիգ միլլէթին Թէվարիխինի"։

"Պու կիւն տախի, տէտի Լըոր„ տիւ Բօլէն, ահալի խոսթէվլաթ„ տիր վէ օնգ ահալինին բէյնինի Թաշ„ ըմ իթմէտէն հիչ պիր չէյ եօգտ.„ Մանզըլըգ․ իմին խիւլասայը քէլամ,„ պէն տախի պիր հիւքիւմէթը մու„ վագգաթա Թալէպ իտէրիմ, անճագ„ մէճլիս իՄէրտէն քէսպ իլէ աջար„ կէլմէսինինինէ իսթիրհամ իտէրիմ։

„Պիր հիւքիւմէթը մուվագգաթա,„ լազըմ պիլինտէ միլլէթ ձէլպ„ օլունուպ, ահալինին հուգու„ գու տախի գայտըլի օլմագ չարտ„ Թըր իտէ„։

Տըշարտա խիլիփլու հէր նէ մէր[illegible]

Թէպէ տէրէճէ տէրէճէ կէլի վարմագտա [illegible] օլունմուշ իսէ, տէրունի մէճլիսէ տախի օլ վէճհիլէ պիր այրը վագի օլմուշ տուր։ Ինթիխավասիլը, պաթէնտէ մէճլիս ինթիխապը իլէ հիւքիւմէթը մուվագգաթա նիհայէթ ահալինին րիզասը իլէ հիւքիւմէթը ճիւմհուրիյէ պիրի պիրինի Թէաքիւպ իթմիշտիր։

23․

Պու մախլու Թիւթ արասընտա Լամարթին Աէնպէրէ կէլիպ շու վէճհ իլէ քէլամէ աղազ իլէտի։

"Ինճիլիս հուզուրունտա քէնտի„ սինին վէ պիլխասսա Էվլատըմըն„ հուգուգունու վէքալէթ իթմէքտէ„ վէ չէօլ վէ պիապան օլմուշ գըրալ„ լար սէրայընտան խարաճ իտիպ„ միւքէլլէֆ միլլէթ այրէսինէ իլթի„ ճա իտէն շու ձէմիլէ Լըրէնսէսի վէ„ Էվլատըմըն կէօրտիւքտէ պառ„ լըր Թէվարիխէ նազիր իւլ էմսալ„ կէօրիւնիւր փաճիէնին պիրի օլ„ տուգունտան, պունու կէօրտիւքտէ„ [illegible] կիւլի քէնտի գալպիմ տա„ խի զայէթ իւլ չէյ Տիւն վէ Թէ„ էսիւֆ պայիսլէրի հըսս իթմէ„ մէք միւմքին օլմագ։

Պու արալըգտա պագը շամաթատան սօնրա Լամարթին քէլամը գաթ իտէր "Պէլամըր Թէքրարլըյըմ տըր„ զամըլա խօթիմա քլէմէնթըն նիազ„ իտէրիմ, սիզլէր կիպի քէնտի գալ„ պիմտէ տախի զայէթ իւլ զայէ„ հիւզն իւ Թէէսսիւֆ ալամէթլէրի„ հիսս իթմիշ իմ․․․ պու ձիւմ„ լէ պէնի ինսանըն միւպթէլա օլտու„ ղու ֆէլաքէթին ձէրիմէսինտէն„ հասըլ օլան պու էտէպ իւ քէօքէ„ նիզէ հիւսնէ Թէօսիր օլունում, վէ հէր„ հանկը Թէրագ վէ էֆքեարտան„ պուլունմուշ չալըշըրսա, միլլէթ մէք„ լի օլտուգունուզ էճտէտէն սիզլէր„ հիւրմէթ վէ րիյայէթ գիւտարըշ Թէ„ մէլի Թէյզ խլէր հիւրմէթ իլէ հիւքի„ նի պիր հիւքիւմէթը ճէսուրանէ նեաղ„ իթմէք իւզրէ պէսլ օլաճաղընըզ իւս„ Թիւնէ պէրէճէնիզէ օլան չէրէֆ„ լիւ ձէսարէթը տախի հիւրմէթ„ բիւյիւք վէ Թէէնտէճէլիւ տէրէճէ„ ինսանըն իթմէքլէրէն տախի իթմինա„ իտէլիմ"։

Իւզէրի պէքլէ օլունաճագ։

մը։ Պատէթամբզան պու մագուլէ շախսա ուզուները մուսպահատաթա կիրիշիլմէյէ ձէյի իպթիտայերրան պեյան օրուենմուշտուս, վագտա սու տա փէք շախսա ուզուները չէյ օրմայրպ գեյտֆէթեթ միւթալիգ պիր քէյֆիէթ խսէ տէ, պիզձէ մուսմայիլէյհ Սոսֆան աղանին էլպիսեի բէամիէսի սլուսպ օրմամասը մուսմայիլէյհին պոսրու հայսիէթինի նէ արթըրը վէ նէ էքսիլթիր պիր շէյ օրուպ հաթտա մուսմայիլէյհին եագտաը սրրմաղը էլպիսե կիսկրէք վէ պէլնե մէձ եախսա գըլըձ թագարագ կէզ պիլիպ կէզմէմէ, վէ Սարտէնիա Պոնսօլոուենա ասէն վէ եախսա եալընը իւնվան իլէ իբինձի թէրձիւման օրմասընը իլէ շու արալըգ Իզմիրձէսինի պիրմէմ ֆուգաթ Սթանպօլձա միւթէնա պիր հավասիա սայրամասընդանան, մէձ մասմըզան պէյհիւսէ եէր թուրթ մագ օրմաձաղը աշիքեաբ խսէ տէ, պու մագուլէ շախսիէթ պահսըրը զազէթամըզան ուսուլինե կէլմէյձէյի պիր քէրէ տաիր ալէլ ումում պէյան օրուենմագ իւզրե, պու գամարձրգ զիքրի կէչմէսինե պիզզարուբ բազը օրուենմուշտուր։

Աֆուձէատէտէն թէրթիպ վէ Թանզիմ օրուեան պաղը մաքինա, վէ մէնուաթը սայիրէնին սէյր իւ թամաշասը զըմնընամա, տիւնքի ձիւմաա կիւնիւ ախշամ իւզէրի, Օսմանը հաղրէթը Շահանէ Օարպիանէի ամիրէլէրինի թէշրիֆէ բազպէթ պույուրուպ, Իսլամ վէ Խրիսթիյան միւթէպէքբանը մէմուրին վէ ուսթաղար քէմալը թագիմ վէ թէքբիմ իլէ իլի թէրաֆը սաֆ պէսթէի սէրամ օրուսգլարը հալտէ, զարպխանէի ամիրե նազրը ուլմուֆէթլիւ Օ.իվէր էֆէնտի հաղրէթէրի, բիւթպէթլիւ Կարապետ պէյ բիֆագէթի իլէ իսթիպպալ թէշրիֆ հիւմայիւնե ազիմէթ այ էմրը վէ պատրիարքարուա մէնուաթը մէզ պուրէ եէկեան եէկեան պիր մուայենե զաթը հաղրէթը միւլիւբեանե ըզհարը քէմալը մէմուենիէթլէ կէրբէ էֆէնտիի միւշարալէյհի, վէ կէրէք մումայիլէհ Կարապետ պէյի, վէ մէնքիբեաթը հիւմայուն միւտիրի բիւթպէթլիւ Սինհրան չէլէպիի վէ բիւթպէթլիւ Պօղոս չէլէպիի պաշգա պաշդա թաղրիֆի շահանէլէրինե մաղհար պույուրուպ պատէ հու ավտէթը հիւմայունէրի վագի օլարագ ատ'իյէի խայրիէլէրի ձիւմլէ թէրաֆընատ ադիր գաթ տաիր եատ վէ թէզքեար գըլընմըշ տըր։

Պաղ Ռէնէզոֆ Իսպէրէրէ։

Ամերիկա հոկտեմբեր ամսի 28-ին ատ Ինկիլիզերրանդան Խվըրոպալ շէհրինատ պիր շէտիտ ավէճ զուհուր խուրուպ, քեք զոգ բամուգ մահղենէրի եանմըշ, վէ քիւլի զնան վէ զարբար հասրլ օրմաշտուր։

— Ամերիկագոսթէն Ալենատ միւգիմ Պուշասան ադլը Բրեկս Ամգա տախ եսպրնաա Լոնտ պէրտսինե ատտէթ իսէ ձէք օրմագիզ, Ալենատ միւգիմ ատվէթը ալիսէ էլլիսի Ռեթուֆէթլիւ Ամրիֆ էֆէնտի թերաֆընատ միւշարալէյհե պիր պէօյիւք զնաֆէթ վէրիլմիշ տիր։

— Դարա տաղ Վօլֆոտաղ Բրէնա Տանէլօ հոկտեմբեր 26 գունա Խրվաթիստանտա Օպրա պէլրահմնե վապ օրա սպ օրատանդ տաիր վարբոր իլէ Թրբիհսթէ թէրաքընա ապիմէթ խլէմիշ տիր։

— Ֆրանսա օրտուս նէզարէթի մէմուրլարը, Ամիթանէտ իպամէմէթինե չիկնասիպ պիր մահալ պուլունմասընդանան, Խուսիա գանշէլէրեատը էպնիէսի, պու տէֆա մէրգումանըն իպամէթինե թահսիս գըլընմըշ տըր։

Ի Լ Ա Ե

ԼԱՖԷՔԹԷՕՐ ՐՕՊՈՒ

(Պիր նէվի գամը շարունակ)

Թոպալ Պոսվէ Լաֆէքթէօրիւ, նէպոլիտանական Ռեբուբլիկայի էյլէմէյի, վէ Լաստիկ Ժէրմանիայի դեսպանի, Սէն Ժէրմէնին գէնարի իմպրատորական նախարարի, վէ բոնապարտ վէ գէֆարէլի ազգականի, Ֆրանսայի, Իտալիայի, Սպանիայի, վէ սաքսոնական ազգերի թագաւորի, Ռեյնի կոնֆէդերասիոնի, Ֆրանսայի, Իտալիայի, Սաքսոնիայ